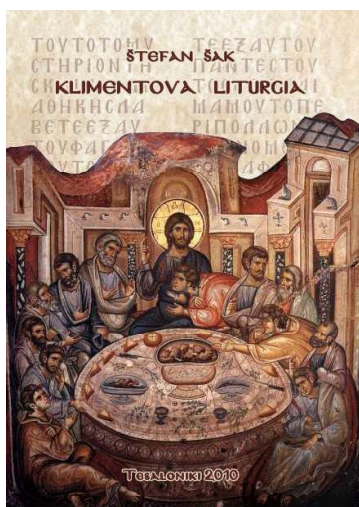

KLIMENTOVA LITURGIA

/Šak Štefan, Tesaloniki 2010, 195 s., ISBN 978-960-93-2198-3/

(recenzia)

Nadežda SIČÁKOVÁ, doctorand, Orthodox Theological Faculty, University of Presov in Presov, Masarykova 15, 081 01 Presov, Slovakia, nadezda.sicakova@gmail.com, 00421517724729

Svätá liturgia a predovšetkým svätá Eucharistia predstavuje centrum bohoslužobného a sviatostného života Cirkvi. Mnohé stáročia vzbudzovala živý záujem tak u veriacich, ako aj u mnohých teológov. V tomto kontexte sa nám predstavuje liturgia Klimenta Rímskeho, ktorá mnohým v dnešnej dobe takmer nič nehovorí. Je vnímaná ako jedna z množstva liturgií, ktoré poznáme v histórii Cirkvi. Hlavným dôvodom tohto javu je, že počas kalendárneho roka slúžime základné liturgie, medzi ktoré patrí liturgia svätého Jána Zlatoústeho, liturgia svätého Bazila Veľkého a Liturgia vopred posvätených darov.

Veľkou potrebou pre pochopenie dôležitosti tejto monografie je znalosť, osobná a živá skúsenosť so živým Bohom vo Sv. Eucharistii. Neoddeliteľnou súčasťou tohto vyvrcholenia je bohoslužobná príprava veriaceho človeka. Prijímanie Tela a Krvi bolo a dodnes je základnou platformou života kresťana. Samotný Spasiteľ Isus Christos ustanovil túto svätú Eucharistiu na zjednotenie človeka s Trojjediným Bohom. Autor tieto skutočnosti v predkladanom diele opisuje a analyzuje. V tomto kontexte nám štúdiá predkladá pohľad na aktuálne otázky a s tým súvisiace odpovede alebo problémy, ktoré dnes trápia naše farnosti.

Z týchto dôvodov si myslíme, že práca je určite prínosná a zaujímavá pre čitateľov s rôznym stupňom vzdelania. Je v nej cítiť prepojenosť, ba spojitosť súčasnosti s poapoštolskou dobou, v ktorej žili kresťania vyznačujúci sa ohromným entuziazmom prebývať v prítomnosti živého Christa. Ich nesmierna túžba po stretnutí sa s Ním, čiže očakávaním Jeho veľmi skorého druhého príchodu, nám nepriamo poukazuje na možnú absenciu takéhoto živého cítenia, prežívania i vedomia na našich farnostiach.

Za veľký prínos tejto štúdie považujeme prehľadnosť štruktúry zostavenia liturgie, ktorá spočíva v jej opise a v nasledovnom teologickom a praktickom výklade modlitieb, spevu, čítania a bohoslužobných úkonov. Úctyhodné je, že všetko má svoj praktický význam nepodliehajúci žiadnej formálnosti. Všetko je chápané živo a v prítomnosti, čo sa prirodzene odzrkadľuje v živote veriaceho človeka. Fenoménom Klimentovej liturgie je aj spôsob s akou láskou Cirkev už vtedy zahrňala do liturgického života nielen členov Cirkvi, ale celú spoločnosť. Samozrejme za striktnej ochrany srdca - sviatostného a bohoslužobného života svätej Eucharistie, v ktorej Cirkev vidí zmysel a cieľ života až do súčasnosti. Nadobúdame dojem, že najčastejšou témou diskusie dneška v spojitosti s prípravou na svätú Eucharistiu je spôsob, čas, svätý eucharistický pôst, častosť sväteho Prijímania. Práve tu, v záverečných kapitolách monografie, o pôste a o pristupovaní k svätej Eucharistii, nájdeme veľmi triezvy pohľad do tejto problematiky. Určite každý, kto sa ponorí do tejto zaujímavej štúdie získa potrebu duchovnej obnovy, ako aj istotu, že sa opiera o zmysel a radosť zo života v Christovi.

Vznik historického zostavenia a popisu *Klimentovej liturgie* sa včleňuje do poapoštolskej doby druhej polovice 4. storočia. Liturgia je súčasťou diela napísaného v Sýrii pod názvom „Ustanovenia svätých apoštolov prostredníctvom Klimenta, biskupa a občana rímskeho.“ (dnes ju nájdeme v diele „Apoštolské ustanovenia“ - samotný opis a postup liturgie je v ustanoveniach 57. kapitoly, II. knihy a 5. až 15. kapitole v poslednej VIII. knihe).

Po prečítaní tejto 195. stranovej analýzy Klimentovej liturgie a po preštudovaní štruktúry a obsahu tohto starobylého diela vyjadrujeme názor, že určite každý, nielen pedagóg, študent, či laik, príjme túto skutočnosť liturgického života kresťana z poapoštolských dôb s duchovným nadšením.